

IV. JURISPRUDENȚĂ ÎCCJ

RIL

• ABSTRACT

In relation to the activity of the High Court of Cassation and Justice (the Panel regarding the appeal in the interest of the law), several decisions on admission were ruled on in relation to: The Criminal Procedure Code, the Former Law on the insolvency procedure and the New Law on insolvency prevention procedures and on insolvency.

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 4/2019
(M. OF. NR. 546/03.07.2019): ART. 396
(„REZOLVAREA ACȚIUNII PENALE”) ALIN. (10)
DIN CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Articol	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 4/2019 (M. Of. nr. 546 din 3 iulie 2019)	Complet RIL	Codul de procedură penală	Art. 396 alin. (10)	În ipoteza în care instanța a admis cererea inculpatului de judecare în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii, iar cauza a fost judecată potrivit acestei proceduri, nu este

				posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din Codul de procedură penală

În M. Of. nr. 546 din 3 iulie 2019 s-a publicat **Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 4/2019** prin care s-a dezbătut recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, referitor la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală vizând posibilitatea pronunțării unei soluții de achitare întemeiate pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) și c) din același cod, în ipoteza admiterii de către instanță a procedurii simplificate de judecată.

Astfel, Înalta Curte a stabilit că, **în ipoteza în care instanța a admis cererea inculpatului de judecare în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii, iar cauza a fost judecată potrivit acestei proceduri, nu este posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din Codul de procedură penală**

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 396 („Rezolvarea acțiunii penale”) alin. (10) din Codul de procedură penală

„(10) Când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 alin. (1), (1¹) și (2), când cererea inculpatului ca judecata să aibă loc în aceste condiții a fost respinsă sau când cercetarea judecătorească a avut loc în condițiile art. 377 alin. (5) ori art. 395 alin. (2), iar instanța reține aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de către inculpat, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime. Pentru inculpații minori, instanța va avea în vedere aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime”.

Jurisprudența Curții Constituționale a României

În jurisprudența Curții Constituționale au fost identificate următoarele decizii care prezintă relevanță în dezlegarea problemei de drept actuale:

- Decizia nr. 250 din 7 aprilie 2015;
- Decizia nr. 753 din 13 decembrie 2016;
- Decizia nr. 754 din 13 decembrie 2016;

Jurisprudența relevantă a ÎCCJ

În această materie, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a mai pronunțat în următoarele decizii cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor relevante din prezenta știre:

- Decizia nr. 16 din 18 noiembrie 2013, prin care s-a stabilit că „*într-un proces penal având ca obiect o pluralitate de infracțiuni (conkurs) în a cărei alcătuire intră și o infracțiune care se pedepsește cu detențiunea pe viață, iar săvârșirea tuturor infracțiunilor este recunoscută de inculpat, judecarea cauzei se face, pentru toate infracțiunile, potrivit procedurii de drept comun*”.

Raportul asupra recursului în interesul legii

Judecătorul-raportor a apreciat că sesizarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală întrunește condițiile de admisibilitate impuse de codificarea procesual penală în art. 471 și 472 numai în ceea ce privește posibilitatea/imposibilitatea instanței de a pronunța o hotărâre de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din același cod, în ipoteza în care a admis cererea inculpatului de judecare conform procedurii în cazul recunoașterii învinuirii, nefiind întrunite cumulativ exigențele de admisibilitate prevăzute de lege cu referire la chestiunea ce vizează compatibilitatea/incompatibilitatea unei asemenea proceduri cu aplicarea prevederilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 4/2019

Prin **Decizia nr. 4/2019, ÎCCJ (Complet RIL) a admis** recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Înalta Curte a stabilit faptul că, în interpretarea și aplicarea unitară a prevederilor **art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală**, în ipoteza în care **instanța a admis cererea inculpatului de judecare în procedura simplificată a recunoașterii învinuirii**, iar cauza a fost judecată potrivit acestei proceduri, nu este posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a și lit. c) din Codul de procedură penală.

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 12/2019
(M. OF. NR. 586/17.07.2019): SUMELE REPREZENTÂND
IMPOZITE LOCALE DATORATE PENTRU BUNURILE
VALORIFICATE ÎN PROCEDURA INSOLVENȚEI
NU BENEFICIAZĂ DE ORDINEA DE PRIORITATE LA PLATĂ**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Acte normative	Articole	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 12/2019 (M. Of. nr. 586 din 17 iulie 2019)	Complet RIL	Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței	Art. 121 alin. (1) pct. 1	Sumele reprezentând impozite locale datorate pentru bunuri valorificate în procedura insolvenței, grevate de o cauză de preferință în favoarea unui creditor, devenite scadente după data intrării în faliment a debitorului nu beneficiază de ordinea de prioritate la plată instituită prin art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, respectiv, art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.
		Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență	Art. 159 alin. (1) pct. 1	

În M. Of nr. 586 din 17 iulie 2019 s-a publicat Decizia ÎCCJ nr. 12/2019 prin care s-a dezbătut recursul în interesul legii referitor la **sumele reprezentând impozite locale datorate pentru bunuri valorificate în procedură, grevate de o cauză de preferință în favoarea unui creditor, devenite scadente după data intrării în faliment a debitorului.**

Astfel, Înalta Curte a stabilit că în respectivele sume **nu beneficiază de ordinea de prioritate la plată instituită prin art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, respectiv, art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.**

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței

„(1) Fondurile obținute din vânzarea bunurilor din averea debitorului, grevate, în favoarea creditorului, de ipotecă, gajuri sau alte garanții reale mobiliare ori drepturi de retenție de orice fel, vor fi distribuite în următoarea ordine:

1. taxe, timbre și orice alte cheltuieli aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, precum și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24;”.

Art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

„(1) Fondurile obținute din vânzarea bunurilor și drepturilor din averea debitorului, grevate, în favoarea creditorului, de cauze de preferință, vor fi distribuite în următoarea ordine:

1. taxe, timbre și orice alte cheltuieli aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, precum și cheltuielile avansate de creditor în cadrul procedurii de executare silită, creanțele furnizorilor de utilități născute ulterior deschiderii procedurii, în condițiile art. 77, remunerațiile datorate la data distribuirii persoanelor angajate în interesul comun al tuturor creditorilor, în condițiile art. 57 alin. (2), art. 61 și 63, care se vor suporta pro rata, în raport cu valoarea tuturor bunurilor din averea debitorului;”.

Jurisprudența Curții Constituționale

Cu privire la această materie, instanța de contencios constituțional s-a pronunțat în următoarele decizii:

- Decizia nr. 835 din 11 octombrie 2012;
- Decizia nr. 317 din 29 martie 2007.

Raportul asupra chestiunii de drept

Judecătorul-raportor a apreciat că sumele reprezentând impozite locale datorate pentru bunuri valorificate în procedură, grevate de o cauză de preferință în favoarea unui creditor (sau "de ipotecă, gajuri sau alte garanții reale mobiliare ori drepturi de retenție de orice fel", în terminologia Legii nr. 85/2006), devenite scadente după data intrării în faliment a debitorului, nu beneficiază de ordinea de prioritate la plată instituită prin art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006, respectiv art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 12/2019

Prin **Decizia nr. 12/2019**, ÎCCJ (Complet RIL) *a admis* recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj și, în consecință, a stabilit că: „sumele reprezentând impozite locale datorate pentru bunuri valorificate în procedură, grevate de o cauză de preferință în favoarea unui creditor (sau „de ipotecă, gajuri sau alte garanții reale mobiliare ori drepturi de retenție de orice fel”, în terminologia Legii nr. 85/2006), devenite scadente după data intrării în faliment a debitorului, nu beneficiază de ordinea de prioritate la plată instituită prin art. 121 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare, respectiv, art. 159 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare”.

HP

• ABSTRACT

Furthermore, in relation to the activity of the High Court of Cassation and Justice (the Panel regarding the settlement of certain legal matters), several decisions were published regarding certain provisions set forth in the Labor Code and Criminal Code.

DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/C) NR. 19/2019 (M. OF. NR. 573/12.07.2019): UNELE DISPOZIȚII DIN CODUL MUNCII - STIPULAREA CLAUZEI PENALE ÎN CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ SAU ÎNTR-UN ACT ADIȚIONAL ESTE INTERZISĂ ȘI ESTE SANȚIONATĂ CU NULITATEA

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Acte normative	Articole	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 19/2019 (M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019)	Complet DCD/C	Codul muncii	Art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4)	Stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate

În M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019 s-a publicat Decizia ÎCCJ nr. 19/2019 prin care s-a dezbătut dezlegarea chestiunii de drept în materie civilă referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) din Codul muncii.

Astfel, Înalta Curte a stabilit că **stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate.**

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3)-(4) din Codul muncii „Art. 10

Contractul individual de muncă este contractul în temeiul căruia o persoană fizică, denumită salariat, se obligă să presteze munca pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumite salariu.

(...)

Art. 38

Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege. Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate.

(...)

Art. 57

(1) *Nerespectarea oricăreia dintre condițiile legale necesare pentru încheierea valabilă a contractului individual de muncă atrage nulitatea acestuia.*

(2) *Constatarea nulității contractului individual de muncă produce efecte pentru viitor.*

(3) *Nulitatea contractului individual de muncă poate fi acoperită prin îndeplinirea ulterioară a condițiilor impuse de lege.*

(4) *În situația în care o clauză este afectată de nulitate, întrucât stabilește drepturi sau obligații pentru salariați, care contravin unor norme legale imperative sau contractelor colective de muncă aplicabile, aceasta este înlocuită de drept cu dispozițiile legale sau convenționale aplicabile, salariatul având dreptul la despăgubiri.*

(5) *Persoana care a prestat munca în temeiul unui contract individual de muncă nul are dreptul la remunerarea acesteia, corespunzător modului de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu.*

(6) *Constatarea nulității și stabilirea, potrivit legii, a efectelor acesteia se pot face prin acordul părților.*

(7) *Dacă părțile nu se înțeleg, nulitatea se pronunță de către instanța judecătorească.*

(...)

Art. 134 alin. (1)

(1) *În cazurile în care durata zilnică a timpului de muncă este mai mare de 6 ore, salariații au dreptul la pauză de masă și la alte pauze, în condițiile stabilite prin contractul colectiv de muncă aplicabil sau prin regulamentul intern.*

(...)

Art. 254 alin. (3)-(4)

(...)

(3) În situația în care angajatorul constată că salariatul său a provocat o pagubă din vina și în legătură cu munca sa, va putea solicita salariatului, printr-o notă de constatare și evaluare a pagubei, recuperarea contravalorii acesteia, prin acordul părților, într-un termen care nu va putea fi mai mic de 30 de zile de la data comunicării.

(4) Contravaloarea pagubei recuperate prin acordul părților, conform alin. (3), nu poate fi mai mare decât echivalentul a 5 salarii minime brute pe economie” .

Jurisprudența Curții Constituționale

Cu privire la această materie, instanța de contencios constituțional s-a pronunțat în următoarele decizii:

- Decizia nr. 494 din 11 noiembrie 2004;
- Decizia nr. 356 din 5 iulie 2005.

Raportul asupra chestiunii de drept

Judecătorul-raportor a apreciat că sunt întrunite condițiile pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, pe fondul problemei de drept supuse dezbaterei fiind propusă interpretarea dispozițiilor art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) din Codul muncii. Astfel, s-a ținut cont de stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/C) nr. 19/2019

Prin **Decizia nr. 19/2019**, ÎCCJ (Complet DCD/C) *a admis* sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău – Secția I civilă, în dosarul nr. 16121/110/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, a stabilit că: „**în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate**” .

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET DCD/P) NR. 14/2019
(M. OF. NR. 585/17.07.2019): ART. 43 („PEDEAPSA ÎN CAZ
DE RECIDIVĂ”) ALIN. (2) NCP**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Acte normative	Articole	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 14/2019 (M. Of. nr. 585 din 17 iulie 2019)	Complet DCD/P	Codul Penal	Art. 43	Dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, acestea nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei

În M. Of. nr. 585 din 17 iulie 2019 s-a publicat Decizia ÎCCJ nr. 14/2019 prin care s-a dezbătut dezlegarea chestiunii de drept în materie penală referitoare la interpretarea următoarei chestiuni: *„Dacă dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial sau sunt aplicabile și în ipoteza în care una dintre ele este în concurs și cu cea care atrage starea de recidivă”.*

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 43 („Pedeapsa în caz de recidivă”) alin. (2) din Codul penal

„(2) Când înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă, pedepsele stabilite se contopesc potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, iar pedeapsa rezultată se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta”.

Jurisprudența Curții Constituționale

Cu privire la această materie, nu a fost identificată jurisprudență relevantă pentru chestiunile de drept a căror dezlegare se solicită.

Raportul asupra chestiunii de drept

Judecătorul-raportor a apreciat că dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD/P) nr. 14/2019

Prin **Decizia nr. 14/2019, ÎCCJ (Complet DCD/P) a admis** sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara – Secția penală în dosarul nr. 31874/325/2017 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile, numai în ceea ce privește dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept:

„Dacă dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial sau sunt aplicabile și în ipoteza în care una dintre ele este în concurs și cu cea care atrage starea de recidivă.”

Înalta Curte a stabilit faptul că **dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, acestea nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei.**